

ставкою 15% чи 17% залежно від отриманого доходу. Зазначимо, Єдиний соціальний внесок сплачується з доходу, що не перевищує 17 прожиткових мінімумів доходів громадян, у грудні 2012 року ця сума становить здійснюючи свою діяльність та формує об'єкт ця сума становить 19278 грн. в місяць. Отже платник, дохід якого не перевищує зазначеної вище суми зазнає податкового навантаження в розмірі близько 50%, що на наш погляд неприпустимо в сучасних умовах господарювання.

Відмітимо надзвичайно високу частку Єдиного соціального внеску в загальній сумі обов'язкових платежів, що сплачуються фізичними особами суб'єктами підприємницької діяльності, така система оподаткування свідчить про наявність проблеми надмірного соціального навантаження на платника.

Саме тому, найбільшою проблемою фізичних осіб підприємців є надмірне соціальне навантаження, яке породжує проблему виплати заробітної плати в конвертах, виникнення тіньової економіки, недобросовісні трудові відносини між роботодавцем (фізичною особою підприємцем) та найманим працівником, приховування доходу який платник отримує у вигляді готівкових розрахунків.

На наш погляд вирішенням зазначених проблем може стати зниження рівня соціального навантаження на платника Єдиного податку, що дозволить за рахунок зниження відрахувань збільшити розмір заробітної плати, зробити прозорими відносини роботодавця і найманого працівника, збільшити розмір доходу який офіційно декларується.

Також варто зазначити, що ефективним вирішенням вищезазначених проблем може стати реформування пенсійного забезпечення в Україні, яке потребує сьогодні кардинальних змін. Пенсійна реформа, що повинна забезпечити перехід від солідарної системи до змішаної із використання накопичувальної системи та недержавного пенсійного страхування, дозволить реально знизити фіскальне навантаження на суб'єктів підприємницької діяльності.

Література

1. *Податковий кодекс України (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.sta.gov.ua*
2. *Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua*
3. *Маршалок Т. Я. Прагматика і проблематика фіскального навантаження на суб'єктів господарювання фізичних осіб платників єдиного податку / Т. Я. Маршалок // Управління розвитком соціально-економічних систем: глобалізація, підприємництво, сталі економічне зростання : зб. тез доп. тринадцятої міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених. Ч. 1. – Донецьк : ТОВ «Цифрова поліграфія», 2012. – С. 47 – 48.*

Лілія МАТЛАГА

Тернопільський національний економічний університет

ДОСТАТНІСТЬ КАПІТАЛУ ЯК ОСНОВНИЙ ПОКАЗНИК ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Показник достатності капіталу є ключовим індикатором фінансово стану комерційного банку. Достатній обсяг капіталу визначає ступінь фінансової стійкості банку, саме тому він є тим елементом ресурсної політики банку, яка покликана покрити ризики, які виникають у процесі діяльності кредитної організації. Для вітчизняної банківської системи, яка в період загострення кризових явищ відчула суттєву нестачу капіталу і в сучасних умовах рівень якого не є достатнім, дана проблема має надзвичайно важливе значення. Світові процеси, які відбуваються в банківському бізнесі в сучасних умовах, а також суттєві зміни умов функціонування банківських установ призвели до необхідності нарощування банками власного капіталу, що забезпечить їх стійкість, платоспроможність та надійність в сучасних умовах розвитку економіки. Капітал банку – це головний показник його здатності до подальшого розвитку, оскільки саме капітал є

надзвичайно важливим та необхідним елементом забезпечення економічної самостійності, прибуткової діяльності та в підсумку – підвищення фінансової стійкості банку [1, с. 278].

Аналіз основних показників роботи банківської системи свідчить про випереджальні темпи зростання капіталу порівняно із зростанням ВВП, що є позитивним чинником, однак темпи зростання капіталу значно менші від темпів зростання активів банківської системи, що свідчить про загострення проблеми капіталізації (табл. 1).

Таблиця 1

Основні показники діяльності банків України за період із 2007 по 2012 роки [2, с. 67]

Показники	Роки					
	01.01.2008	01.01.2009	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012	01.09.2012
Кількість зареєстрованих банків	198	198	197	194	198	176
Чисті активи	59939 6	926086	88030 2	94208 8	10542 80	11025 82
Темп зростання, %	176	154	95	107	111	104
Власний капітал банків	69578	119263	11517 5	13772 5	15548 7	16330 1
Темп зростання, %	163	171	96	119	112	105
Зобов'язання банків	52981 8	806823	76512 7	80436 3	89879 3	93928 1
Темп зростання, %	178	152	94	105	111	104

З проведеного дослідження можемо зауважити, що темпи зростання власного капіталу банків з початку року повільно скорочуються і станом на 1 вересня 2012 року вони сягнули 163301 млн. грн. Чисті активи банку також зменшились, темп їх зростання на 01.09.2012 р. становив 104% у порівнянні на початку року цей показник був на рівні 111%. Якщо проаналізувати динаміку зростання, то простежується зменшення таких основних показників як чисті активи банку, власний капітал, зобов'язання банків, що свідчить про негативні тенденції у розвитку економіки країни.

Можемо зауважити, що темпи зростання власного капіталу банків з початку року повільно скорочуються і станом на 1 вересня 2012 року вони сягнули 163301 млн. грн. Чисті активи банку також зменшились, темп їх зростання на 01.09.2012 р. становив 104% у порівнянні на початку року цей показник був на рівні 111%. Якщо проаналізувати динаміку зростання, то простежується зменшення таких основних показників як чисті активи банку, власний капітал, зобов'язання банків, що свідчить про негативні тенденції у розвитку економіки країни.

Ситуація із забезпеченням достатнього обсягу капіталу для банків істотно ускладнюється за рахунок скорочення активів банківської системи (так, протягом 2012р. темпи зменшення активів банків перебували в діапазоні від 111% до 104%). Темпи скорочення активів для банківської системи на даному етапі її розвитку є екзогенним фактором, значення якого визначаються макроекономічними індикаторами [3, с. 60]. Банки, які нездатні динамічно нарощувати активи, через граничні значення достатності капіталу, неминуче будуть витіснені з ринку іншими банками конкурентами, що загрожують повним витісненням з ринку.

Для вирішення проблеми підвищення рівня достатності банківського капіталу та надійності установ банківської системи України, що нині є вкрай нагальною, банкам було б доцільно: здійснювати випуск привілейованих акцій, які дають право на стабільне отримання дивідендів і можуть вільно обертатися на ринку цінних паперів; покращити якість нагляду НБУ за комерційними банками, зокрема більш ретельному нагляду повинні підлягати операції з інсайдерами з метою недопущення фіктивної капіталізації банків; удосконалити механізми створення та функціонування банківських об'єднань, спрощення процедури злиття банків сприяло б подоланню проблеми недокапіталізованості банківського сектору.

Література

1. Коваленко В. Проблеми капіталізації та оцінювання достатності капіталу банку / В. Коваленко, О. Крухмаль, Ж. Торяник // *Актуальні проблеми економіки*. – 2011. – № 8(122). – С.276-285.
2. Основні показники діяльності банків України на 1 вересня 2012 року // *Вісник НБУ*. – 2012. – №10. – С. 67.
3. Савлук С. Власний капітал як запобіжник втрати ліквідності банку / С. Савлук // *Банківська справа*. – 2012. – №2. – С.55-62.

Яна МАХАНЬКОВА

Київський фінансово-економічний коледж (НУДПСУ)

ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ ВІД ВВЕДЕННЯ ПОДАТКУ НА РОЗКІШ

Кабінет міністрів України 5 червня 2012 року зареєстрував у Верховній Раді проект закону «Про внесення змін до Податкового кодексу щодо оподаткування багатства та предметів розкоші». Метою законопроекту є досягнення соціальної справедливості та вирівнювання співвідношення доходів найбагатших та найбідніших верств населення шляхом впровадження прогресивної шкали оподаткування доходів фізичних та юридичних осіб, прогресивної системи справляння податку на додану вартість, а також запровадження податку на предмети розкоші які перебувають у власності фізичних та юридичних осіб. Даним законопроектом передбачається зменшення податкового навантаження на громадян з низьким рівнем достатку і збільшення оподаткування громадян з високим рівнем доходів.

У разі ж, якщо доходи за місяць перевищують двократний розмір мінімальної заробітної плати, застосовується прогресивна шкала: для доходів від 2 до 10 мінімальних заробітних плат - 15%, від 10 до 15 мінімальних заробітних плат - 17%, від 15 до 30 мінімальних заробітних плат - 20% та понад 30 мінімальних заробітних плат - 30%.

Також проектом пропонується використовувати подвійний розмір ставки податку (10%) до доходів передбачених пунктом 162.2 статті 162 кодексу у випадку якщо їх рівень у двісті і більше разів перевищує розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року ставка податку.

Законопроектом пропонується доповнити Податковий кодекс України розділом XVIII яким запроваджується податок на предмети розкоші. Пропонується ввести податок на наступні предмети:

- об'єкти житлової нерухомості: квартира, загальна площа якої перевищує 250 кв. метрів, житловий, дачний або садовий будинок, котедж або житловий будинок садибного типу, загальна площа якого перевищує 450 кв. метрів;
- несільськогосподарські угіддя та земельні ділянки несільськогосподарського призначення, що перебувають у власності платника податку, загальна площа яких перевищує 0,4 гектара;
- легкові автомобілі з об'ємом циліндрів двигуна понад 3698 куб. сантиметрів;
- мотоцикли з об'ємом циліндрів двигуна понад 799 куб. сантиметрів;
- судна, зареєстровані у Державному судовому реєстрі України або у Судовій книзі України, оснащені стаціонарним або підвісним двигуном (двигунами) потужністю понад 70 кВт;
- зареєстровані у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України або у Реєстрі державних повітряних суден України літальні апарати;

Розділ встановлює перелік суб'єктів, що будуть сплачувати такий податок, базу оподаткування, ставки податку, податковий період, порядок нарахування та сплати податку, а також порядок використання доходів отриманих від податку на предмети розкоші виключно на дотацію Пенсійному фонду України на виплату пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами.

Позитивна сторона: